

en geërgerd hebben, laten wachten, ze tergen met halve concessies en voorwaardelijke tegemoetkomingen. Vooral zal hij dat kunnen doen, als Griekenland weerspannig blijft, en de verklaring van zijn minister van buitenlandsche zaken geen verzinsel mocht blijken „dat het in geen enkele schadevergoeding noch in eenige verandering van de grens zal toestemmen.” Dan zal de Sultan het zwaard weer zwaaien en, gelijk *Punch* hem voorstelde den oorlogsdans dansen, juichende: *Who says Sick Man now?*

Wie zegt nu nog: De Zieke Man? Ziedaar het groote nadeel van de Ottomansche zegepralen. Het zelfbewustzijn van de Turken gestegen en het rijk gerezen in aanzien bij Europa en zijn bestaan voor lange jaren verzekerd en de voogdij der mogendheden aanmerkelijk verzwakt. Het gevaar voor een Europeeschen oorlog wegens de Balkan-quaestie misschien minder acuut, maar bestendig voor geruimen tijd. De Grieksch-Turksche oorlog is, van Europeesch standpunt, wel de ongelukkigste en meest doellooze krijg geweest dien deze eeuw te aanschouwen heeft gegeven.

Voor Kreta alleen kunnen de gevolgen nog gunstig zijn. Nu Vassos en de Grieksche troepen weg zijn, zal het autonomie krijgen en men heeft zelfs reeds te verstaan gegeven dat, als de Kretenzen verstandig blijken te zijn, zij in niet te verre toekomst wellicht over hun eigen lot zullen kunnen beschikken. Of zij dan nog begeerig zullen zijn naar een vereeniging met het lam geslagen, berooide en vernederde Griekenland? Het zou voor hun trouw pleiten; want tegenover Kreta hebben de Grieken zich niets te verwijten. Hier zijn zij flink, doortastend en volhardend geweest. Maar hoe dit zij, het is rechtvaardig dat Kreta zijn toestand eenmaal zelf zal kunnen regelen. Niet waarschijnlijk is het dat het zich met zijn Grieksch-katholieke en muzelmansche bevolking onder de souvereiniteit van den Paus zal stellen, wien de Sultan, naar men onlangs tot algemeene verbazing Leo XIII zelf hoorde verklaren, het eiland aangeboden heeft. De mogendheden hebben dat wijselijk belet. Het ware een geheel abnormaal herstel van de wereldlijke macht des Heiligen Vaders, indien hem thans een niet-katholiek eiland werd toegewezen en het zou weer tot nieuwe internationale quaesties aanleiding geven als de geestelijke herder heen en weer ging varen tusschen Kandia en het Vatikaan, of, de hypothese van zijn gevangenschap volhoudende, zijn klachten versterkte met de bewering dat hij niet eens zijn eigen bezittingen kon bezoeken.

De sympathie voor Griekenland die ook ten onzent zoo luid geklonken heeft, is ontegenzeggelijk verminderd. Was zij dan tegen een nederlaag niet bestand?

Zij is van den aanvang af overdreven geweest. Het komt mij voor dat men veel te veel de Grieken van heden beschouwd heeft als de regelrechte afstammelingen van Pericles en Leonidas. De strijd om Kreta was mooi. Het schiereiland met den blauwen hemel boven zijn prachtige ruïnes leverde stof tot dichterlijke bespiegelingen, vooral toen zijne levendige en vrijheidlievende bevolking de wapens opvatte tegen den ouden vijand van ons christelijk werelddeel, wiens zwaard nog droop van Armenisch bloed. Maar de oorlog,